Sub semn satanic

(Costin Popa – 6 decembrie 2010)

Cristian Mihăilescu, regizor şi director

Recent, la noua premieră cu Faust de la Opera Braşov, am verificat o dată în plus că în oraşul de sub Tâmpa există o solidă comunitate lirică. Un public pasionat şi entuziast umple până la refuz cocheta sală din str. Bisericii Române şi este întotdeauna nevoie de adaos de scaune care să suplimenteze fotoliile. Participarea spectatorilor este intensă, se aplaudă copios, se ovaționează la final şi, trăgând cu urechea la aprecieri, aud cuvinte dintre cele mai elogioase. Localnicii se bucură să vină la Operă, primesc cu plăcere muzica şi show-ul liric. Mi se spune că biletele se epuizează cu mult timp înainte.

Vreau să conexez atmosfera specială de la Opera Braşov de un liant, nimeni altul decât directorul general Cristian Mihăilescu, un nume cu... renume. De zece ani inovează, reformează, îmbunătățeşte, primeneşte echipa colaboratorilor, mediatizează intens şi rezultatele nu se lasă aşteptate. Un domn distins, în vârstă, cu barbă subțire, chiar se întreba ce va face teatrul când mandatul directorului va expira. Deocamdată Cristian Mihăilescu manageriază excelent, îşi exercită profesia de bază – cea de regizor şi face să se vorbească frumos despre Opera Braşov.

Pentru transpunerea ideaticii lui Gounod, autorul mizanscenei s-a inspirat din realitatea cotidiană. De la noi şi de aiurea. Frământări, criză, incertitudini, vorbe otrăvite, intrigi, tulburări sociale, conflicte, WikiLeaks, pare că totul în lume stă sub semnul unui monstru hidos cu chip de balaur ce ține în brațe globul terestru şi îi insuflă valuri de ură. Însuşi diavolul îl alimentează şi cele două creaturi se confundă. Domină Universul. Suntem în ghearele lui Mefisto şi pare că sacrificiul Margaretei nu ne izbăveşte. Da, Cristian Mihăilescu a fost sumbru în această montare. Chiar proiecțiile pe fundalul scenei, cu care spectatorul este intâmpinat încă înainte de primul acord, indispun. Vedem clipuri cu savanți care, dedicați descoperirilor lor epocale, au devenit victimele propriilor invenții şi au sfârşit mutilați, infectați, iradiați, strangulați sau decapitați accidental. Sinistră punere în temă! Ni se sugerează că aceasta va fi şi soarta filosofului lui Goethe şi Gounod, din cauza prețului plătit pentru descoperirea elixirului tinereții, pactul cu diavolul. **Faust** în regia lui Cristian Mihăilescu devine astfel un dublu avertisment. Al câtelea oare pe planeta noastră?

FAUST (scena din biserică)

Montarea braşoveană este minimalistă. În afară de două grupaje plasate în avanscene, unul cu globul pământesc în ghiarele hidrei şi altul cu orologiul universal, decorurile (Şerban Iuca) se reduc la câteva practicabile. Le suplinesc proiecțiile pe fundal (regia imaginilor Cornel Diaconu, operator Alexandru Ştefan), care continuă, concrete sau simbolice şi susțin introducerea în acțiune. Remarc, în actul al III-lea, grădina unei Margarete claustrate, mărginită de un zid masiv (al plângerii?), în care florile bordează discret un colț.

Și încă, vitraliile cu jocuri de lumină și culoare din prima scenă a actului al IV-lea, scena din biserică. Costumele semnate de același Șerban Iuca sunt clasice, moderat desenate și pictate, lăsând loc doar spectaculozității vestimentației lui Mefisto, frumuseții lui Satan.

Și în această producție, regizorul Mihăilescu, cunoscut drept atent și detalist mânuitor al platoului, nu se abandonează momentelor statice și, iată, îl secondează pe Mefisto cu două „asistente” mascate (balerine îndrumate de coregrafa Nermina Damian) care incantează spațiul. Păcat că maestra de balet nu a putut să-și dezvolte fantezia în marea scenă a Nopții Walpurgiei, eliminată fortuit sau nu de regizor. În cadraje, cântăreții-actori se mișcă lejer și inspirat, chiar dacă... fumul din primul act îi îneacă. Și nu numai pe ei, ci și pe... instrumentiștii din fosă sau chiar pe spectatorii din primele rânduri. Apreciind efectul scenic, nu pot să nu mă gândesc că o instalație de absorbție ar fi indispensabilă.

Realizarea muzicală a fost meritorie. Dirijorul Traian Ichim a condus orchestra și corul teatrului cu pricepere și tempi judicios propuși. Poate doar actul I a avut clipe ușor trenante. O mare bilă albă merge către ansamblul coral care, sub bagheta Dianei Ramona Bâldea, afișează întotdeauna virtuți de omogenitate, ritmică și muzicalitate.

O foarte bună profesionistă a confirmat a fi soprana Anda Pop (Margareta), cu glas focusat și strălucitor, integrat într-o frazare ordonată, cursivă și expresivă. Artista trebuie să capete încredere în opțiunile acute, câteodată scurte și rigide. A fost interpreta cu cea mai bună pronunție în limba franceză.

Și dacă Anda Pop era deja o cântăreață cunoscută și apreciată, prima surpriză a venit din partea baritonului Alexandru Aghenie (Valentin), un tânăr cu mare potențial vocal, ambitus interesant și éclat metalic pe timbru de culoare tenorală. Legato-ul catifelat, deprinderea cântului moale specific stilului și îndepărtarea de declamațiile veriste (**Sois maudite!** în scena morții) îi vor fi, desigur, printre priorități în construcția unei cariere ale cărei bune perspective se întrevăd.

La fel ca și cele ale tânărului tenor Liviu Iftene (Faust), în notabil progres față de prestații anterioare. Se simte că studiază serios. Are drept atu-uri importante puritatea vocii, sonoritatea registrului central și ușurința stupefiantă a celui înalt: s-a „jucat” cu atacurile notelor acute de Si natural din scena chermezei și chiar Do în aria **Salut! demeure chaste et pure** din actul al III-lea. Pe alocuri se mai insinuează estompări ale registrului grav și fluctuații de focalizare a sunetului când solicitările portativului se întețesc sau oboseala se acumulează. Totul este rezolvabil.

Anda POP (Margareta)

Alexandru AGHENIE (Valentin)

Liviu IFTENE (Faust)

Dan POPESCU (Mefisto)

Basul Dan Popescu a fost un Mefisto cu bună expresivitate și clădire actoricească a personajului, structura vocală a rolului supunându-l la eforturi, cel puțin în scena celebrului rondo **Le veau d'or est toujours debout!** În alte roluri au evoluat Cristina Roșu (picantă Martha), Gabriela Hazarian (cu ținută prea... academică și impunătoare în rolul tânărului Siebel) și Cristian Fieraru (Wagner).

La Brașov, noua producție cu **Faust** de Gounod a fost o potrivită opțiune pentru închiderea celei de-a VIII-a ediții a Festivalului Internațional de Operă, Operetă și Balet, eveniment fondat de Cristian Mihăilescu.